

Avocatul Poporului

RAPORT

privind activitatea desfășurată în anul 2003

**București
2004**

SUMAR

Cuvântul introductiv al Avocatului Poporului, prof. univ. dr. Ioan Muraru.

I. CONSOLIDAREA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

- a) Constituțională și legală*
- b) Materială - noul sediu din București și înființarea birourilor teritoriale Alba-Iulia și Bacău*
- c) Funcțională și organizatorică - numărul de personal*
- d) Condiții de muncă*
- e) Eforturile pentru perfecționarea pregătirii profesionale a personalului*

II. ACTIVITATEA AVOCATULUI POPORULUI ÎN CALITATE DE MEDIATOR ÎNTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE ȘI CETĂȚENI

- a) Volumul general de activitate*
- b) Asigurarea protecției drepturilor civile și politice – cazuri semnificative*
- c) Asigurarea protecției drepturilor sociale, economice și culturale - cazuri semnificative*
- d) Implicarea Avocatului Poporului în protecția drepturilor copilului*
- e) Rezultatele obținute ca urmare a implicării Avocatului Poporului în favoarea respectării legilor de către autoritățile administrației publice*

III. ACTIVITATEA AVOCATULUI POPORULUI ÎN CALITATE DE AUTORITATE DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

- a) Îndeplinirea atribuțiilor de autoritate de supraveghere*
- b) Îndeplinirea obligațiilor decurgând din procesul de negociere a aderării României la Uniunea Europeană*

IV. COLABORAREA ÎNTRE AVOCATULUI POPORULUI ȘI CURTEA CONSTITUȚIONALĂ ÎN SCOPUL ASIGURĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR

V. COOPERAREA CU INSTITUȚII ȘI AUTORITĂȚI INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR OMULUI

- a) Colaborarea cu instituții similare (ombudsmani) din alte state*
- b) Participarea la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale dedicate problematicii drepturilor omului*

VI. ANEXE

Anexa nr. 1 Volumul general de activitate 2003

Anexa nr. 2 Statistica petițiilor înregistrate în raport cu drepturile încălcate

Anexa nr. 3 Statistica petițiilor pe județe

Anexa nr. 4 Statistica petițiilor primite din străinătate

Anexa nr. 5 Statistica audiențelor

Anexa nr. 6 Statistica apelurilor telefonice – dispeceratul

Anexa nr. 7 Statistica punctelor de vedere exprimate de Avocatul Poporului cu privire la excepțiile de neconstituționalitate

Anexa nr. 8 Anchetele efectuate

Anexa nr. 9 Statistica notificărilor privind înregistrarea ca operatori de date cu caracter personal

Anexa nr. 10 Statistica notificărilor privind prelucrările de date cu caracter personal

Anexa nr. 11 Statistica îndrumărilor acordate operatorilor de date personale

Anexa nr. 12 Prezentarea selectivă a cazurilor semnificative soluționate

*Domnule președinte al Camerei Deputaților,
Domnule președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,*

În îndeplinirea obligațiilor ce ne revin potrivit art. 60 din Constituție, prezentăm în ședința comună a Camerei Deputaților și a Senatului, raportul anual.

Fără îndoială, anul 2003 poate fi considerat pentru Avocatul Poporului anul în care instituția a intrat într-un stadiu de normalitate organizatorică și funcțională, fiind astfel în măsură să aducă la îndeplinire funcțiile ce-i revin potrivit Constituției și legilor.

A sporit gradul de percepție și credibilitate din partea autorităților publice și a oamenilor, care văd în Avocatul Poporului o instituție cu reale calități și eficiență în protecția drepturilor și libertăților publice.

Trebuie să afirm deschis că aceste împliniri au fost posibile datorită interesului manifestat și sprijinului direct acordat de către Parlament și, lucru de mare importanță pentru democrația constituțională din România, atât de către majoritatea, cât și de către opoziția parlamentară. De o susținere aparte s-a bucurat instituția și din partea Guvernului României.

Pentru toate acestea doresc să aduc mulțumirile întregii instituții Avocatul Poporului, sprijinul de care ne-am bucurat dovedind clar că la nivelul autorităților de guvernare suntem apreciați ca o instituție utilă și eficientă.

Dacă în anul 2002, prin modificarea legii noastre organice, s-a întărit autonomia și independența instituției și s-au stabilit punți de legătură cu justiția și Curtea Constituțională, în anul 2003, prin revizuirea constituțională, s-au pus la îndemâna Avocatului Poporului alte mijloace juridice de realizare a scopului și funcțiilor sale. Am reaminti posibilitatea, de data aceasta conferită chiar de Constituție, de implicare în controlul constituționalității legilor, atât prin obiecțiile de neconstituționalitate, cât și prin excepțiile de neconstituționalitate.

Sunt încredințat că activitatea viitoare va confirma utilitatea acestor măsuri, care vor permite un spor de eficiență.

Procesul de consolidare organizatorică și funcțională a instituției s-a completat prin crearea a două birouri teritoriale – la Alba-Iulia și la Bacău – iar primele rezultate sunt deja evidente. Regretăm că nu am reușit același lucru la Craiova, dar sperăm ca acțiunea să continue cu succes.

Deși lucrurile nu se desfășoară excelent, putem observa o îmbunătățire calitativă a implicării personalului instituției în realizarea atribuțiilor acesteia. S-au angajat, prin concurs, persoane care au atât pregătirea profesională corespunzătoare, cât și atașamentul pentru instituție. La perfecționarea profesională au contribuit și schimburile de experiență cu instituții străine (din Anglia, din Olanda), unele specializări realizate în străinătate, legăturile permanente cu alte instituții exprimate prin schimburi de informații.

Putem aprecia că ne-am racordat la exigențele ombudsmanilor vest-europeni și că la acest nivel s-a realizat un volum apreciabil de muncă.

Sporul calitativ al activității a fost posibil și datorită faptului că, în anul 2003, instituției i s-a repartizat un nou sediu, corespunzător, cu acces direct și deschis pentru cetățeni. Este și motivul creșterii numărului de oameni care au vizitat instituția.

În anul ce a trecut, instituția Avocatul Poporului s-a implicat mai mult în activitățile comune la nivel european, prin participări la congrese, conferințe și seminarii. Toate aceste informații și date se regăsesc consemnate în raportul prezentat.

Experiența acumulată în anul 2003 ne obligă pentru viitor la cel puțin două direcții de activitate, și anume: continuarea perfecționării profesionale a salariaților; amplificarea eforturilor pentru mediatizarea instituției, aceasta fiind de altfel o preocupare prioritară a ombudsmanilor europeni.

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

Avocatul Poporului

I. CONSOLIDAREA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

a) Constituțională și legală

Revizuirea Constituției a avut ca scop prioritar adoptarea normelor constituționale necesare pentru integrarea României în Uniunea Europeană și comunitatea euro-atlantică, perfecționarea democrației constituționale prin recunoașterea și garantarea unor noi drepturi fundamentale și îndeosebi, pentru întărirea instrumentelor de protecție juridică a drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

În cadrul acestui sistem, modificările se referă și la instituția Avocatul Poporului, așa cum este reglementată în titlul al II-lea, capitolul al IV-lea din Constituția României. Potrivit noilor prevederi constituționale, numirea Avocatului Poporului se va face în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, (și nu doar de către Senat), având în vedere că, prin atribuțiile și scopul pe care le îndeplinește reprezintă o garanție importantă pentru respectarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

În realizarea atribuțiilor sale constituționale, Avocatul Poporului va fi sprijinit de adjuncți specializați pe domenii de activitate, ceea ce va conduce la o eficiență sporită a activității instituției, realizându-se totodată, o concordanță cu legislația altor state, în care funcționează “ombudsmani”.

Prin Constituție, în forma sa revizuită, Avocatului Poporului îi este recunoscut dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, în cadrul controlului de constituționalitate asupra legilor, înainte promulgării acestora. Astfel, legiuitorul a apreciat că Avocatul Poporului, prin legătura sa directă cu societatea civilă, este în măsură să semnaleze Curții Constituționale situațiile în care o lege adoptată de Parlament, contravine Constituției, ***înainte de a fi promulgată*** de Președintele României. Prin urmare, Avocatul Poporului este recunoscut între subiectele de sezină alături de Președintele României, președinții Camerei Deputaților și Senatului, Guvern, Înalta Curte de Casație și Justiție, un număr 50 de deputați sau 25 de senatori.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate, potrivit Constituției revizuite, ea poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului, fapt ce prezintă un progres în materia instrumentelor juridice de protecție a drepturilor omului deoarece nu se ridică în fața instanței judecătorești și nu presupune implicarea Avocatului Poporului în procesul concret în fața instanței, ca parte sau alături de o parte. În plus, excepția se fundamentează pe practica Avocatului Poporului în soluționarea plângerilor oamenilor față de încălcarea drepturilor lor constituționale și legale.

Pe cale de consecință, revizuirea Constituției impune la rândul său modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și

funcționarea instituției Avocatul Poporului; în acest scop a fost deja întocmită o propunere legislativă.

b) Materială – noul sediu din București, înființarea birourilor teritoriale Alba-Iulia și Bacău

Începând din anul 2003, instituția Avocatul Poporului beneficiază de un sediu propriu, dotat corespunzător și adecvat desfășurării unei activități eficiente, situat în zona ultracentrală, accesibil persoanelor care solicită sprijinul pentru apărarea drepturilor sau intereselor legitime. Pentru aceasta, adresăm mulțumirile instituției noastre domnului prim-ministru, Adrian Năstase.

În anul 2003, în scopul facilitării accesului cetățenilor la instituția Avocatul Poporului, au fost înființate, două birouri teritoriale, unul în municipiul Alba-Iulia, și altul în municipiul Bacău. Nu am reușit același lucru pentru municipiul Craiova. Este preconizată în viitor deschiderea și a altor birouri teritoriale, care urmează a fi situate în raza teritorială de competență jurisdicțională a curților de apel.

Această inițiativă urmărește în fapt cunoașterea nu numai a unor probleme generale, dar și a problemelor cetățenilor, specifice zonei geografice în care trăiesc, eliminarea unor deplasări costisitoare pentru aceștia spre sediul central al instituției, o mai bună promovare a rolului și locului instituției în ansamblul autorităților chemate să vegheze la promovarea și respectarea drepturilor și libertăților oamenilor, ceea ce, în ultimă instanță, contribuie și la educația civică a acestora.

c) Funcțională și organizatorică-numărul de personal

În cadrul instituției Avocatul Poporului este încadrat un număr total de 90 de persoane din care 3 demnitari, 65 funcționari publici, iar 22 de persoane sunt angajate cu contract individual de muncă. Conducerea instituției este asigurată de Avocatul Poporului, doi adjuncți ai Avocatului Poporului, un secretar general și trei directori. Potrivit organigramei instituției Avocatul Poporului, fiecare adjunct coordonează câte un departament, respectiv Departamentul privind protecția drepturilor civile și politice și Departamentul privind protecția drepturilor economice, sociale și culturale. În cadrul acestor departamente, funcționează Direcția pentru protecția drepturilor omului, respectiv Direcția pentru protecția drepturilor copilului și a persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.

d) Condiții de muncă

După stabilirea noului sediu al instituției Avocatul Poporului din București, strada Eugeniu Carada, nr. 3, sector 3, s-a îmbunătățit gradul de înzestrare tehnico-edilitară a imobilului, astfel încât utilitățile sunt asigurate

la nivelul standardelor europene în domeniu (racordarea la rețeaua de alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie termică, electrică, telefonie, iluminat și climatizare) și a crescut gradul de informatizare prin instalarea unei rețele de calculatoare.

Din punctul de vedere al dotării cu echipamente și tehnică informatică, instituția Avocatul Poporului a utilizat în anul 2003 un număr de 68 de unități centrale (calculatoare), 77 de monitoare, 10 imprimante cu cerneală, 8 imprimante laser și un scanner. Ca urmare, calitatea lucrărilor efectuate de consilierii și experții instituției a crescut în mod sensibil sub aspectul formei, conținutului, rapidității și eficienței.

e) ***Eforturi pentru perfecționarea pregătirii profesionale a personalului*** - concursuri, seminarii de perfecționare profesională organizate în instituție, dezbateri publice, participare la întruniri.

În anul 2003, potrivit prevederilor legale, s-au organizat concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, în urma cărora au fost selecționați experți și consilieri cu pregătire de specialitate și cu experiență în domeniul juridic, fapt ce a condus la creșterea randamentului activității instituției Avocatul Poporului.

În scopul perfecționării pregătirii profesionale a personalului, în cadrul instituției s-au organizat lunar seminarii și dezbateri pe teme de specialitate.

Totodată, în cursul anului 2003, consilierii și experții din cadrul instituției Avocatul Poporului au participat la 41 de reuniuni, dezbateri publice, întruniri. În cadrul colaborării cu organizațiile non-guvernamentale s-au organizat, în cursul anului trecut, 37 de întruniri.

II. ACTIVITATEA AVOCATULUI POPORULUI ÎN CALITATE DE MEDIATOR ÎNTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE ȘI CETĂȚENI

a) Volumul general de activitate – (vezi și Anexa nr. 1)

Activitatea de soluționare a petițiilor

În anul 2003, la instituția Avocatul Poporului a fost înregistrat un număr de **5400 de petiții** referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești, adresate de către persoanele fizice din țară și străinătate (Anexa nr. 2 și Anexa nr. 4).

Ca și în anii precedenți, cel mai ridicat număr de petiții provine din municipiul București (1422); cel mai redus din județul Covasna (7). Un număr ridicat de petiții s-a mai primit din județele Prahova (653), Bacău (234), Brașov (175), Dolj (172). Printre județele care au înregistrat un număr redus de petiții figurează: Ialomița (8); Harghita (13), Sălaj (20) Bistrița – Năsăud (22), Satu-Mare (37), (Anexa nr. 3).

Un număr de 25 de petiții au fost primite din străinătate, din care: Suedia (5), câte 4 din SUA și Olanda, câte 3 din Canada și Germania, Elveția (2), câte una din Grecia, Marea Britanie, Ungaria și Republica Moldova, (Anexa nr. 4).

Activitatea desfășurată în timpul audiențelor

În cursul anului 2003 au fost acordate **3866 de audiențe** în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice, din care au fost reținute 571 de petiții, (Anexa nr. 5).

Activitatea desfășurată în cadrul dispeceratului

La dispeceratul sediului central și al birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, cetățenii s-au adresat telefonic, în special cei aflați la mari distanțe și cei greu transportabili, înregistrându-se **2025 de apeluri** telefonice din care au fost reținute 14 petiții (Anexa nr. 6).

Obiectul petițiilor adresate Avocatului Poporului

Petițiile adresate Avocatului Poporului au avut ca obiect încălcări sau abuzuri ale autorităților publice referitoare la următoarele categorii de drepturi constituționale: drepturi civile și politice, drepturi economice, sociale și culturale și drepturi ale copilului.

Analiza comparativă asupra ponderii drepturilor încălcate

Numărul total al petițiilor în care a fost sesizată încălcarea unor drepturi sau libertăți ale persoanelor fizice a fost de **5400**.

Cel mai mare număr de petiții privind încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești se referă la dreptul de proprietate privată (1361), dreptul la un nivel de trai decent (1096), dreptul la muncă și la protecția socială a muncii (549), dreptul la informație (476), dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (438), dreptul la un proces echitabil (330), dreptul de petiționare (327), accesul liber la justiție (312), (Anexa nr. 2).

Celelalte petiții se referă la drepturile de protecție specială a persoanelor cu handicap (93), moștenire (66), ocrotirea sănătății (55), protecția copiilor și tinerilor (53), viață și la integritate fizică și psihică (37), viață intimă, familială și privată (35), egalitatea în drepturi (30), apărare (22), libertatea de exprimare (21), libertatea individuală (17), (Anexa nr. 2).

Activitatea desfășurată în domeniul protecției persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal

În anul 2003, la instituția Avocatul Poporului s-au înregistrat ca operatori de date cu caracter personal un număr de **266** de persoane fizice și juridice (Anexa nr. 1). În același domeniu, s-au făcut **308** de notificări privind prelucrarea datelor cu caracter personal și au fost acordate un număr de **186** de îndrumări operatorilor de date cu caracter personal (Anexa nr. 1).

Inițierea, desfășurarea și finalizarea anchetelor

În anul 2003 a fost realizat un număr total de **23** de anchete, care s-au efectuat în următoarele domenii :

- 3 anchete privind constatarea modului în care sunt aplicate prevederile Legii nr. 309/2002 privind recunoașterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961. Pentru efectuarea anchetei s-au făcut verificări la o serie de autorități ale administrației publice, cum sunt Unitatea militară 02405 Pitești, deținătoarea arhivelor cu caracter militar; Ministerul Apărării Naționale; Arhivele Naționale - Ministerul Administrației și Internelor; Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei; Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;
- 2 anchete privind verificarea unor petiții prin care era sesizată săvârșirea unor abuzuri față de deținuți de către funcționarii din administrația publică, inclusiv polițiști; în acest scop s-au făcut verificări la Inspectoratul General de Poliție și secții de poliție; Direcția Generală a Penitenciarelor, la penitenciarul Rahova, Jilava și Poarta Albă;
- O anchetă privind constatarea modului în care sunt respectate drepturile unor deținuți de a beneficia de asistența medicală și de hrană; s-au efectuat verificări la Direcția Generală a Penitenciarelor, la penitenciarele Rahova, Jilava și Poarta Albă;
- 2 anchete privind verificarea unor petiții prin care era sesizată încălcarea principiului egalității în drepturi a cetățenilor, fără privilegii și fără discriminări de către funcționarii din administrația publică; în acest scop, s-au făcut verificări la Primăria municipiului Călărași și Consiliul județean Călărași;

- 2 anchete privind verificarea modului în care sunt stabilite și plătite pensiile cuvenite unor persoane fizice, în contextul dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituție; în acest scop s-au făcut verificări la Casa Națională de Pensii și la casele de pensii ale sectoarelor municipiului București;
- O anchetă privind verificarea modului în care sunt respectate drepturile prevăzute de Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri la Direcția de Muncă și Solidaritate Socială Dolj;
- 12 anchete privind respectarea drepturilor copilului; în acest sens au fost verificate o serie de direcții județene pentru protecția drepturilor copilului și centre de plasament.

Întocmirea unui raport special

Ca urmare a petițiilor examinate și a anchetelor efectuate, Avocatul Poporului a sesizat autoritățile și instituțiile publice competente pentru a dispune măsurile legale care se impuneau. În exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului a elaborat un **raport special** privind executarea pedepselor în penitenciare.

Raportul special privind executarea pedepselor în penitenciare a cuprins principalele probleme sesizate Avocatului Poporului privind executarea pedepselor în penitenciare: existența unor prevederi desuete, drepturile persoanelor fizice, aflate în detenție în executarea unor pedepse privative de libertate.

Avocatul Poporului a fost sesizat în legătură cu posibila încălcare a unor drepturi referitoare la:

- secretul corespondenței;
- asigurarea cantității și calității hranei pentru persoanele fizice aflate în detenție pentru executarea unor pedepse privative de libertate;
- posibilitatea deținuților de a-și cumpăra bunuri de uz personal;
- asigurarea integrității fizice și psihice, eliminarea pedepselor fizice, a cătușelor și a lanțurilor.

Din cercetările efectuate de Avocatul Poporului, cuprinse în raportul special a rezultat că normele juridice, care reglementează executarea pedepselor, nu mai răspundeau deplin cerințelor de armonizare cu exigențele internaționale privind protecția și promovarea drepturilor omului.

Propunerile Avocatului Poporului au avut în vedere:

- inițierea unei legi privind modul de executare a pedepselor, în concordanța cu prevederile constituționale și dreptul internațional, care să asigure ocrotirea demnității umane, interzicerea supunerii

la tortură sau la alte forme de tratament ori sancțiuni crude, inumane sau degradante, formarea responsabilității delicventului față de el și față de societate, dezvoltarea aptitudinilor necesare reintegrării sociale.

- adoptarea unui regulament de aplicare a prevederilor legii privind executarea pedepselor, care să îndeplinească cerințele de accesibilitate, prin publicarea lui în Monitorul Oficial al României.

Propunerile Avocatului Poporului au sprijinit, credem noi, elaborarea unui nou act normativ în materie, și anume Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2003 privind unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, precum și a celor două ordine ale ministrului justiției, și anume: Ordinul nr. 3131/C/2003 privind durata și periodicitatea vizitelor, numărul și greutatea pachetelor cu alimente, precum și bunurile care pot fi permise, păstrate și folosite de către persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate și Ordinul nr. 3352/C/2003 privind obligațiile și interdicțiile persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, precum și măsurile disciplinare aplicate în cazul săvârșirii de abateri disciplinare.

Formularea punctelor de vedere

În cursul anului 2003 au fost comunicate Curții Constituționale **386** de puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor

Activitatea desfășurată în scopul informării cetățenilor cu privire la apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice

În cursul anului 2003, a fost continuată activitatea de informare și popularizare a instituției Avocatul Poporului în rândul cetățenilor, în primul rând, prin intensificarea contactelor cu mass-media specializată în reflectarea tematicii juridice, cât și cea privitoare la problemele din domeniul drepturilor cetățeanului.

S-a acordat prioritate informării populației despre activitățile instituției Avocatul Poporului cu descrierea cazurilor tipice de încălcare a drepturilor, familiarizării cetățenilor cu drepturile și îndatoririle fundamentale, înțelegerii de către cetățeni a supremației legii într-un stat democratic.

Totodată, pentru o mai bună înțelegere a rolului și atribuțiilor Avocatului Poporului, au fost editate, prin efort financiar propriu, un pliant și o broșură de prezentare a instituției. Aceste materiale, cu caracter informativ, au fost difuzate gratuit autorităților administrației publice centrale și locale (ministere, prefecturi, consilii județene și primării), în scopul cunoașterii mai aprofundate a atribuțiilor instituției și stimulării colaborării cu aceste autorități.

Pentru a facilita accesul cetățenilor la instituția Avocatul Poporului, pentru o mai bună cunoaștere a activității acestei instituții și o mai bună protecție a drepturilor și libertăților cetățenești, a fost editat un pliant cuprinzând informații utile referitoare la sediul instituției, programul de acordare a audiențelor, programul de funcționare a serviciului de dispecerat și posibilitățile de intervenție a Avocatului Poporului în apărarea drepturilor cetățeanului.

De asemenea, de fiecare dată s-a dat curs solicitărilor mass-media. Sunt activ implicați în procesul de informare a comunității locale și funcționarii publici din cadrul birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

Trebuie menționat faptul că instituția Avocatul Poporului a folosit eficient posibilitățile mass-media nu numai pentru informarea cetățenilor în diverse domenii privind situația reală a drepturilor cetățeanului în România, ci și pentru educarea și formarea culturii juridice a acestuia.

Modalități eficiente și credibile de informare a comunității, cu un grad mare de acoperire sunt radioul și televiziunea. Astfel, în anul 2003 consilierii și experții Avocatului Poporului au participat la un număr de **26** de emisiuni radio și de televiziune.

b) Asigurarea protecției drepturilor civile și politice – cazuri semnificative

În categoria drepturilor civile și politice a căror încălcare a fost invocată în petițiile examinate în anul 2003, cele mai frecvente plângeri au fost acelea referitoare la accesul liber la justiție, la dreptul la un proces echitabil, la dreptul la informație, la dreptul de petiționare, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul la viață, integritate fizică și psihică, libertatea individuală.

1. Principiul accesului liber la justiție prevăzut de art. 21 din Constituția României

Din cele **312 de petiții** referitoare la principiul accesului liber la justiție, un număr mare au avut ca obiect contestarea modului de efectuare a activității de urmărire penală, precum și refuzul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție de a răspunde în termen legal la cererile pentru promovarea recursului în anulare. Totodată, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată în legătură cu pierderea și distrugerea de acte și de dosare, precum și cu refuzul reconstituirii acestora.

Invocarea acestui drept relevă faptul că există unele cauze obiective (de exemplu, taxele de timbru judiciar care nu pot fi plătite de cetățenii lipsiți de mijloace materiale), dar și cauze subiective de tipul amânării nejustificate a termenelor de judecată de către unele instanțe.

Dreptul la un proces echitabil, prevăzut de dispozițiile art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale

Un număr de **330 de petiții** s-au referit la încălcarea dreptului la un proces echitabil, situații în care au fost sesizați procurorul general sau președinții instanțelor de judecată.

2. Dreptul la informație prevăzut de art. 31 din Constituția României

În anul 2003, un număr de **476 de petiții** au vizat încălcarea dreptului la informație, ceea ce evidențiază că mai sunt unele autorități și instituții publice care nu își respectă obligația constituțională de a da solicitanților informațiile cerute, potrivit Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, sau răspund numai parțial, la cererile formulate.

Astfel, într-un număr important din această categorie de petiții, cetățenii au adus la cunoștința Avocatul Poporului faptul că li se refuză accesul liber la informațiile privind mediul înconjurător.

Avocatul Poporului a solicitat autorităților și instituțiilor publice să asigure accesul la informațiile de interes public, prin afișare la sediu, publicare în Monitorul Oficial sau în alte mijloace de informare în masă, pagina proprie de internet, consultare la sediu în spații special amenajate în acest scop.

Pentru soluționarea cererilor, Avocatul Poporului s-a adresat inspectoratelor județene de poliție, inspectoratelor de protecție a mediului, administrațiilor financiare, consiliilor locale și județene.

3. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzut de art. 52 din Constituția României

În anul 2003, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică a fost invocat într-un număr de **438 de petiții**.

Datorită specificului acestui drept, încălcarea sa este asociată, în majoritatea cazurilor, cu încălcarea unuia sau mai multor altor drepturi, spre exemplu, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituția României, dreptul la un nivel de trai decent, garantat de art. 47 al Legii fundamentale.

4. Dreptul de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituția României

În anul 2003, în domeniul protecției dreptului de petiționare au fost examinate un număr de **327 de petiții**.

Într-un număr important de petiții, cetățenii au adus la cunoștința Avocatului Poporului faptul că s-au adresat autorităților administrației publice solicitând rezolvarea atât a unor probleme de ordin personal cât și a unora care priveau colectivitățile pe care le reprezentau. Din cuprinsul petițiilor rezulta că, deși cetățenii au respectat condițiile cerute de lege pentru a se adresa autorităților administrației publice, aceștia nu au primit răspuns la cereri.

În legătură cu respectarea dreptului de petiționare s-a constatat că se tergiversează soluționarea cererilor adresate autorităților publice, ori se refuză primirea unor astfel de cereri ce au ca obiect probleme referitoare la acordarea ajutorului social, reduceri sau scutiri de taxe și impozite, dreptul de a călători gratuit pe mijloace de transport în comun pentru pensionari etc.

În scopul apărării drepturilor și libertăților cetățenilor, Avocatul Poporului a întreprins o serie de demersuri în sensul obținerii de răspunsuri la cererile petenților, însă unele autorități ale administrației publice nu au răspuns sesizărilor Avocatului Poporului. Între acestea se regăsesc Primăria municipiului București, unele primării de sectoare etc.

5. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică prevăzut de art. 22 din Constituția României

În cursul anului 2003, în exercitarea atribuțiilor Avocatului Poporului, de a apăra drepturile și libertățile cetățenilor în raporturile lor cu autoritățile publice, au fost înregistrate un număr de **37 de petiții** în legătură cu pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 22 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

În acest sens, am fost sesizați în legătură cu tratamentele inumane la care sunt supuse unele persoane private de libertate de către poliție și în privința unor cazuri de persoane decedate, în anii trecuți, în condiții suspecte în aresturile poliției.

Pentru soluționarea cererilor Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Administrației și Internelor, Inspectoratului General al Poliției, Direcției Generale de Poliție a municipiului București, care au comunicat măsurile luate.

Totodată, în anul 2003 Avocatul Poporului a primit o serie de sesizări de la persoane fizice, aflate în executarea unor pedepse privative de libertate, care au solicitat ca, în limitele competențelor conferite de Legea nr. 35/1997, modificată și completată, Avocatul Poporului să se implice în soluționarea unor probleme în domeniul executării pedepselor în penitenciare.

În legătură cu respectarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 23/1969 privind executarea pedepselor, modificată și completată, deținuții ne-au sesizat în privința nerespectării dreptului la corespondență, inclusiv privind folosirea telefoanelor publice cu cartelă, aflate în incinta unităților penitenciare, dreptului de a primi vizite, dreptului de a face cumpărături,

dreptului la hrană corespunzătoare religiei practicate. Aspecte referitoare la încălcarea libertății individuale au fost de asemenea avute în vedere în Raportul special privind executarea pedepselor în penitenciare.

6. Libertatea individuală (art. 23 din Constituția României)

În decursul anului 2003, persoanele supuse măsurilor privative de libertate s-au adresat instituției Avocatul Poporului în privința respectării libertății individuale, fiind formulate **17 petiții**.

b) Asigurarea protecției drepturilor sociale, economice și culturale - cazuri semnificative

În categoria drepturilor economice, sociale și culturale a căror încălcare a fost invocată în petițiile examinate în anul 2003, cele mai frecvente au fost dreptul de proprietate privată, dreptul la un nivel de trai decent, dreptul la muncă și la protecția socială a muncii, dreptul la ocrotirea sănătății, protecția persoanelor cu handicap.

1. Dreptul de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituția României

Cu privire la acest drept au fost adresate Avocatului Poporului **1361 de petiții**.

Ca și în anii precedenți, petițiile au vizat modul de aplicare a prevederilor: Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, modificată și completată prin Legea nr. 169/1997; Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, completată; Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, completată; Legii nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată; Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată.

Cea mai mare parte a petițiilor, care au vizat Legea nr. 18/1991 se referă la nemulțumiri privind tergiversarea eliberării titlurilor de proprietate, a punerii în posesie, a modificării amplasamentelor și a punerii în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-a dispus anularea ori modificarea titlurilor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legii, iar în cazul Legii nr. 1/2000, neacordarea despăgubirilor pentru terenurile ce nu pot fi retrocedate.

În cadrul aceleiași problematici s-au înscris și petițiile adresate instituției Avocatul Poporului de către veteranii de război care au semnalat

tergiversarea de către autoritățile publice, a aplicării prevederilor Legii nr. 44/ 1994 modificată și completată, cu privire la acordarea în proprietate a unor suprafețe de teren ori a unui echivalent bănesc.

În ceea ce privește Legea nr. 10/2001, petițiile înregistrate aduc în discuție nemulțumiri privind procesul de aplicare a legii. În principal, se referă la nerespectarea de către autoritățile prevăzute de lege a termenului de 60 zile stabilit de legiuitor pentru soluționarea notificărilor depuse de persoanele îndreptățite.

Din corespondența purtată cu autoritățile și instituțiile publice, în vederea soluționării cazurilor semnalate, s-a constatat, de cele mai multe ori că, solicitanții au prezentat dovezi incomplete atât în vederea stabilirii calității de persoană fizică îndreptățită, cât și în ceea ce privește dreptul de proprietate. Ca urmare a demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului în aceste cazuri, petiționarii au fost informați cu privire la documentele necesare completării și soluționării notificărilor.

Totodată, în ceea ce privește încălcarea dreptului de proprietate, la instituția Avocatul Poporului au fost înregistrate numeroase petiții privind modul de aplicare a Legii nr. 9/1998. În majoritate, acestea s-au referit la tergiversarea acordării compensațiilor și la lipsa de transparență a activității comisiilor de aplicare a legii. Comisia centrală de aplicare a Legii 9/1998 subliniază faptul că are în lucru un număr foarte mare de dosare, pe care le analizează în ordinea primirii și înregistrării lor la Ministerul Finanțelor Publice (adresa de răspuns nr. 8685 din 5 decembrie 2003).

De asemenea, în procesul de validare sau de invalidare a hotărârilor emise de comisiile județene de aplicare a Legii nr. 9/1998, comisia centrală se confruntă cu un fenomen creat la nivelul unora dintre aceste comisii care constă în înaintarea de documentații incomplete sau cu erori sub aspectul evaluării bunurilor, fapt ce determină restituirea dosarelor în vederea completării sau corectării lor.

În ceea ce privește procedura de înaintare a dosarelor către comisia centrală, trebuie menționat faptul că beneficiarii legii nu primesc informații cu privire la numărul sub care a fost înregistrat dosarul la comisia centrală. În acest sens, petiționarii au semnalat și posibila încălcare a art. 31 din Constituția României, privind dreptul la informație, considerând că, în vederea respectării textului din Constituție și a dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, este oportună afișarea lunară, la sediul comisiei, a informațiilor cu privire stadiul de analizare a cererilor (numărul de dosare soluționate, numărul de dosar la care comisia a ajuns cu verificarea), aceste informații fiind de natură a asigura transparența activității autorității în raport cu cetățenii.

Încălcarea dreptului de proprietate a făcut obiectul unor anchete în urma cărora, în majoritatea cazurilor, au fost restabilite drepturile reclamate de petiționari.

2. Dreptul la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituția României

Din numărul total de 1096 de petiții, cea mai mare parte a petițiilor reținute spre soluționare au avut ca obiect dreptul la pensie, reclamându-se calculul eronat al pensiei; refuzul de a aplica prevederile legale privind indexarea și recorelarea pensiilor; quantumul diferențiat al pensiei în cazul persoanelor pensionate în aceeași perioadă, în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale; refuzul eliberării actelor care dovedesc vechimea în muncă, în vederea întocmirii dosarului de pensionare; necuprinderea în calcul a întregii perioade de vechime în muncă; stabilirea incorectă a bazei de calcul a pensiei; întâzieri în efectuarea plății pensiei; transferul, suspendarea, oprirea și impozitarea în mod necorespunzător a pensiilor.

Ca rezultat al intervenției Avocatului Poporului, s-a procedat la revizuirea dosarelor, emiterea de noi decizii pentru corectarea calculului eronat sau aplicarea indexării, cu restituirea sumelor la care cetățenii erau îndreptățiți (conform fișelor de caz din Anexa nr. 12).

Autoritățile publice responsabile în materie, respectiv casele județene de pensii, Casa de Pensii a Municipiului București și Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale au răspuns cu promptitudine solicitărilor Avocatului Poporului, astfel încât a existat posibilitatea să se comunice solicitanților, în multe situații, rezolvarea problemelor semnalate. Cea mai promptă reacție a fost a Casei Naționale de Pensii care, în toate situațiile, sesizată ca primă autoritate sau sesizată în lipsa răspunsului de la casele județene de pensii a răspuns, fără excepție, în termenul legal sau a obligat casele de pensii de sub autoritatea sa, să se conformeze.

O altă categorie de petiții, în care s-a invocat presupusa încălcare a dreptului la un nivel de trai decent, se referă la tergiversarea soluționării cererilor adresate primăriilor, în vederea obținerii de locuințe sociale. În aceste cazuri, nu am avut satisfacția să avem confirmarea soluționării favorabile, dar am obținut promisiuni de soluționare în cel mai scurt timp, potrivit posibilităților, respectiv am sensibilizat autoritatea publică în cauză cu privire la cazurile respective.

3. Dreptul la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituția României

Acest drept a făcut obiectul unui număr de **549 de petiții**.

Astfel, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu privire la posibile abuzuri ale autorităților publice care, fie nu respectau prevederile Codului muncii, fie încălcau flagrant prevederile acestuia. Dintre problemele ridicate s-au evidențiat următoarele: refuzul angajatorilor de a încheia contracte de muncă potrivit legii; neplata la zi a contribuțiilor

datorate fondurilor de asigurări sociale; condițiile grele în care salariații își desfășoară unele activități; depășirea orelor legale de program fără acordarea compensațiilor convenite în acest sens; refuzul de a elibera la cerere, cartea de muncă a salariatului precum și hărțuiri de diferită natură la locul de muncă.

Totodată, petiționarii au semnalat pretinse abuzuri, în procedura de stabilire a persoanelor concediate ori în legătură cu actele autorității judecătorești, respectiv în legătură cu soluțiile pronunțate în litigiile de muncă dintre angajator și salariat.

Este de remarcat sesizarea unui funcționar public, din cadrul Casei județene de pensii Argeș, care a cerut implicarea Avocatului Poporului în soluționarea unui litigiu generat de reîncadrarea funcționarilor publici pe baza criteriilor prezentate de Agenția Națională a Funcționarului Public. În urma demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, s-a constatat că reîncadrarea petiționarei pe post s-a făcut cu respectarea criteriilor stabilite de agenție.

De asemenea, un număr tot mai mare de petiționari au solicitat, în scris, dar și în cadrul programului de audiențe, relații privind punerea în executare a unor hotărâri judecătorești referitoare la obligația autorităților publice de a reintegra pe post persoanele disponibilizate și de a le acorda drepturile bănești stabilite de instanță.

O altă problemă întâlnită, o prezintă contestațiile privind deciziile de desfacere a contractelor de muncă, precum și solicitarea unor informații privind punerea în executare a unor hotărâri judecătorești referitoare la reintegrarea în funcție sau acordarea de drepturi bănești. Totodată, s-au mai primit petiții prin care se contestă hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în materia raporturilor de muncă.

4. Dreptul la protecție a persoanelor cu handicap prevăzut de art. 50 din Constituția României

Referitor la acest drept, în cursul anului 2003 au fost formulate **93 de petiții**. S-a observat astfel o schimbare semnificativă de atitudine și practică în acest domeniu. Comunitatea internațională a adoptat o serie de instrumente juridice internaționale, care au impulsionat structurarea actualei concepții și practici cu privire la integrarea socială a copiilor și persoanelor adulte cu cerințe speciale (handicap). Esența acestor instrumente juridice internaționale constă în recunoașterea deplină a tuturor drepturilor copiilor cu cerințe speciale și a implicațiilor care decurg de aici. Prin Legea de revizuire a Constituției României, legiuitorul constituant a înțeles să dea o nouă formulare art. 46 referitor la dreptul la protecție specială a persoanelor cu handicap, corespunzătoare cerințelor internaționale. Astfel, art. 46 din Constituție a devenit art. 50, cu următorul conținut: “Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei **politici naționale de egalitate a șanselor**, de prevenire și de tratament ale

handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor”.

În scopul îndeplinirii rolului său de apărător al drepturilor și libertăților cetățenilor, Avocatul Poporului a analizat cererile ce i-au fost adresate de către persoanele cu handicap și, în situațiile în care s-a impus, a efectuat demersuri, potrivit competențelor sale legale.

Astfel, din analiza petițiilor adresate Avocatului Poporului de către persoanele cu handicap a rezultat faptul că, nemulțumirile se referă la faptul că persoanele nu sunt încadrate în gradul de handicap corespunzător sau sunt încadrate într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, ceea ce a dus la diminuarea sferei drepturilor acordate de Legea nr. 519/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/1999 privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

O altă problemă a persoanelor cu handicap, semnalată Avocatului Poporului, este legată de întârzierea emiterii deciziilor, de către Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți, ca urmare a soluționării contestațiilor formulate împotriva certificatelor eliberate de comisiile județene de expertiză medicală. În acest sens, demersurile Avocatului Poporului au dus la soluționarea favorabilă a unor cazuri semnalate de petiționari (vezi Anexa nr. 12).

De asemenea, cetățenii au mai sesizat Avocatului Poporului întârzierea sau neplata salariilor asistenților personali ai adulților cu handicap. Și în acest an, ca și în anul precedent, în răspunsurile lor, autoritățile administrației publice au arătat că, situația a fost determinată de dificultățile financiare cu care s-au confruntat autoritățile administrației publice locale, deși în Legea bugetului de stat pe anul 2003 a fost prevăzut în bugetul local, la subcapitolul “Cheltuieli”, un punct distinct pentru cheltuielile privind drepturile asistentului personal pentru copiii și adulții cu handicap grav.

Totodată, Avocatul Poporului a fost sesizat cu unele cazuri în care comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți au respins încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap, fără a emite certificate, persoanele în cauză fiind lipsite de posibilitatea de a le contesta la Comisia superioară de expertiză medicală și, eventual, în justiție, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, modificată.

De asemenea, o altă situație semnalată Avocatului Poporului a fost întârzierea procedurilor administrative de predare – preluare a patrimoniului, a bazei de date, a fondului documentar, de la fostele inspectorate teritoriale de stat pentru persoanele cu handicap către autoritățile administrației publice locale. Urmare a acestei întârzieri, comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți și-au întrerupt, pentru o anumită perioadă de timp, activitatea. Astfel, persoanele cu handicap al căror certificat a expirat în această perioadă de transfer al competențelor, au fost puse în imposibilitatea de a se adresa

comisiei de expertiză medicală, pentru reevaluare, deși art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 14/2002 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale a Persoanelor cu Handicap, prevede obligația autorităților administrației publice locale de a asigura condiții corespunzătoare de funcționare a comisiilor, astfel încât să se evite aglomerațiile, tratamentul nedemn și întârzierea rezolvării cererilor cetățenilor. Pe cale de consecință, persoanele cu handicap au fost lipsite de drepturile acordate de lege, întrucât nu au putut deține un certificat valabil, decât în momentul în care comisiile medicale și-au reluat activitatea.

Alte cazuri, care au fost semnalate Avocatului Poporului de persoanele cu handicap, privesc refuzul sau tergiversarea internării într-un centru de asistență și îngrijire, tergiversarea acordării unei locuințe din fondul de stat, precum și întârzierea acordării drepturilor cu caracter pecuniar persoanelor cu handicap. Referitor la acest din urmă aspect menționăm că, în cuprinsul Ordinului nr. 90/2002 al Secretariatului de Stat pentru Handicapați pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a comisiilor de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți și a Comisiei superioare de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți, nu se precizează în mod expres data de la care se acordă drepturile, după obținerea certificatului de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap, care nu a fost contestat (de exemplu, începând cu luna următoare celei în care a fost dobândit certificatul).

Singurele mențiuni în acest sens sunt cele referitoare la acordarea drepturilor, după rezolvarea contestației de către Comisia superioară de expertiză medicală și anume faptul că, decizia “are ca efect asigurarea drepturilor persoanei corespunzător gradului de handicap stabilit de Comisia superioară de la data formulării cererii, cu condiția încadrării în exercițiul bugetar” (art. 31 din Ordinul nr. 90/2002).

5. Dreptul la ocrotirea sănătății prevăzut de art. 34 din Constituția României

Dreptul la ocrotirea sănătății a constituit obiectul a **55 de petiții**.

Principala problemă care a vizat activitatea Avocatului Poporului în cursul anului 2003 a fost situația asiguraților care nu au putut beneficia de drepturile de a obține medicamente în regim compensat sau gratuit.

Această situație s-a datorat mecanismului deficitar de decontare a medicamentelor, cu și fără contribuție personală, furnizate de farmacii, care nu primesc contravaloarea medicamentelor livrate de la Casa Națională de Asigurări de Sănătate sau de la casele de asigurări de sănătate județene, cu care au încheiat contracte.

Modul de decontare a medicamentelor creează dificultăți, pe de o parte, producătorilor și distribuitorilor de medicamente, care ajung în situația de a nu-și recupera investițiile și, pe de altă parte, pacienților, care nu pot beneficia de medicamentele necesare sau sunt nevoiți să achite prețul

integral al acestora, deși legea prevede obținerea acestora în regim gratuit sau compensat.

Situația acordării medicamentelor, cu sau fără contribuție personală, a constituit o problemă deosebită, situație reflectată în numărul de cereri înregistrate la instituția Avocatul Poporului, prin care cetățenii sesizau că nu este respectat dreptul de a beneficia de medicamente în regim compensat.

Astfel, din varietatea cazurilor cu care ne-am confruntat, menționăm faptul că, într-un număr important de petiții, având ca obiect posibile încălcări ale dreptului la ocrotirea sănătății, cetățenii au adus la cunoștința Avocatului Poporului, tergiversarea primirii unui răspuns la cererile adresate autorităților sau instituțiilor publice, de exemplu, Casa Națională de Asigurări de Sănătate; Ministerul Sănătății, ori refuzul primirii sau soluționării unor cereri ce au ca obiect probleme referitoare la sistarea acordării tratamentelor.

În consecință, instituția Avocatul Poporului a considerat oportună intervenția sa către autoritățile publice sus menționate, cu solicitarea de a ne comunica măsurile legale ce se impun cu privire la cele solicitate de petiționari.

Majoritatea problemelor menționate au fost rezolvate cu promptitudine și datorită faptului că, în cursul anului 2003, a existat o colaborare bună cu autoritățile publice sesizate.

În general, autoritățile sesizate au manifestat receptivitate la solicitările Avocatului Poporului, însă la soluționarea favorabilă a petițiilor de acest gen s-a ajuns în puține cazuri, invocându-se lipsa fondurilor sau blocaje în derularea acestora.

d) Implicarea Avocatului Poporului în protecția drepturilor copilului

Avocatul Poporului, în îndeplinirea atribuțiilor sale, intervine pe lângă autoritățile publice, fie pentru apărarea drepturilor copilului atunci când acestea au fost încălcate, fie într-o perspectivă mai largă, de promovare a condiției copilului și a drepturilor sale.

Prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului precum și alte documente relevante ale dreptului internațional, în materie, sunt înscrise în Constituția și legile României (vârsta minimă la care minorii pot fi angajați, regimul special de protecție și asistență de care se bucură copiii și tinerii în realizarea drepturilor lor, obligația autorităților publice de a asigura condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața publică, economică și sportivă a țării.)

Eliminarea oricărei forme de exploatare a minorilor, a folosirii lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală, constituie una din preocupările

majore ale autorităților publice și organizațiilor neguvernamentale ce se ocupă de apărarea drepturilor copilului, atât pe plan național cât și internațional.

Cu toate că legislația României cuprinde norme clare privind regimul special de protecție și de asistență a copiilor și tinerilor există încă numeroase cazuri în care copiii sunt folosiți la munci care le pun în primejdie sănătatea ori dezvoltarea lor normală sau sunt confrunțați cu rele tratamente, discriminări, tradiții ale unor grupuri etnice, neintegrate încă în societatea modernă.

Astfel, în șase cazuri privind exploatarea muncii minorilor, discriminarea unor copii infestați cu virusul HIV care nu au fost primiți în școli, obligarea unor minori rromi de a se supune unor tradiții în contradicție cu legislația privind protecția copilului, unele semnalate și de presă, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a urmărit la autoritățile publice competente modul în care acestea au intervenit pentru restabilirea legalității.

Am aminti aici situația celor 19 copii din județele Neamț, Iași și Vaslui, trimiși de părinții lor să muncească în comuna Gostinu, județul Giurgiu, a unor copii infestați cu virusul HIV din județele Iași și Vrancea cărora nu li s-a mai permis să frecventeze cursurile anului școlar 2003-2004 și cazul, deja celebru prin mediatizarea în presa internă și internațională, al “căsătoriei” copiilor Ana Maria Cioabă și Mihai Birită.

În toate aceste cazuri am constatat că atunci când efortul autorităților publice și organizațiilor societății civile se conjugă, situațiile descrise mai sus pot fi combătute eficient.

În anul 2003, au fost înregistrate **242 de petiții** al căror subiect au fost copii și tinerii, care au, pe lângă dreptul la protecție, prevăzut de art. 49 din Constituția României și alte drepturi fundamentale.

În domeniul drepturilor copilului și tinerilor, petițiile adresate Avocatului Poporului se referă, atât la încălcarea unor drepturi fundamentale, cât și a unor drepturi prevăzute în legi speciale. Din prima categorie putem exemplifica: dreptul la un nivel de trai decent (art. 47 din Constituția României), dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituția României), dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituția României), dreptul la protecție specială a persoanelor cu handicap (art. 50 din Constituția României), dreptul la învățătură (art. 32 din Constituția României), dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41 din Constituția României). Din cea de-a doua categorie, menționăm dreptul copilului la alocația lunară de întreținere pentru copiii dați în plasament asistențelor maternale, dreptul copilului la o măsură de protecție adecvată, dreptul la alocația de stat pentru copii, instituirea tutelei și curatelei, dreptul la ajutor pentru copilul cu handicap.

Instituției Avocatul Poporului s-au adresat și tineri care au împlinit vârsta de 18 ani și au părăsit centrele de plasament. Petițiile acestor tineri arată că sistemul actual de protecție a copiilor instituționalizați nu asigură,

în toate cazurile, integrarea acestora în societate, nu le acordă o perspectivă după împlinirea majoratului existând riscul ca aceștia să se alăture persoanelor cu probleme din societate.

Situația este mai dificilă în cazul tinerilor care au absolvit o formă de învățământ special. În lipsa unor criterii precise, copiii intră cu ușurință în sistemul special de învățământ, dar la absolvire nu se poate realiza aproape nimic pentru facilitarea integrării lor socio-profesionale.

În cadrul activității destinate protecției drepturilor copilului, Avocatul Poporului a inițiat întâlniri și convorbiri cu reprezentanți ai unor instituții centrale sau locale și organizații neguvernamentale implicate în protecția copiilor.

Astfel, s-au realizat întâlniri cu reprezentanții Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție, Autorității Naționale pentru Persoane cu Handicap, direcțiile județene și ale sectoarelor municipiului București pentru protecția drepturilor copilului, inspectorate școlare, UNICEF, Organizației Salvați Copiii.

e) Rezultatele obținute ca urmare a implicării Avocatului Poporului în favoarea respectării legilor de către autoritățile administrației publice în raporturile cu cetățenii

În anul 2003 majoritatea autorităților și instituțiile publice sesizate și-au arătat disponibilitatea față de solicitările Avocatului Poporului. Astfel, este semnificativ numărul de dosare soluționate favorabil, ca urmare a bunei colaborări dintre Avocatul Poporului și autoritățile publice sesizate.

Totodată, au existat și cazuri în care autoritățile sesizate au răspuns cu întârziere sau nu au răspuns deloc la solicitările Avocatului Poporului.

În ceea ce privește receptivitatea unor autorități și instituții față de intervențiile Avocatului Poporului trebuie să menționăm, în ordine:

- autoritățile poliției, ale jandarmeriei, și a celor din domeniul pazei și protecției;
- autoritățile judecătorești ;
- consiliile județene și prefecturile.

În ceea ce privește refuzul, întârzierea sau lipsa de colaborare, a unor autorități ale administrației publice față de solicitările Avocatului Poporului, menționăm:

- casele de asigurări de sănătate;
- casele de pensii județene și ale sectoarelor municipiului București.

Cu privire la autoritățile administrației publice există o mare diversitate de comportamente: unii primari răspund foarte prompt și la obiect, în timp ce alții nu răspund deloc sau cu foarte mari întârzieri.

- în prima categorie, putem aminti primarii comunelor Dobroteasa, județul Olt, Tarcău, județul Neamț, Râfov, județul Prahova, Cornești, județul Dâmbovița, Pantelimon și Dăneasa județul Ilfov, Pârvu, județul Brașov;
- în cea de-a doua categorie, putem aminti primarii comunelor Livezi, județul Bacău, Farcaș, județul Dolj, Ogrezeni, județul Giurgiu, Căscioarele, județul Teleorman, Stângăceaua, județul Mehedinți, Popești-Leordeni, județul Ilfov, Cavadinești, județul Galați, comuna Vâlcele, județul Buzău și primarii municipiilor București, Vaslui și Constanța.

III. ACTIVITATEA AVOCATULUI POPORULUI ÎN CALITATE DE AUTORITATE DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

a) Îndeplinirea atribuțiilor de autoritate de supraveghere

În conformitate cu prevederile Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, Avocatului Poporului i s-a conferit calitatea de autoritate de supraveghere în domeniul protecției datelor personale, activitate care are ca scop protejarea dreptului la viață intimă, familială și privată cu privire la prelucrarea acestor date.

a.1. În anul 2003, Avocatul Poporului a continuat activitatea de adoptare a legislației secundare și alinierii la practica Uniunii Europene.

Astfel:

- În aplicarea art. 29 alin. 4 teza a II-a din Legea nr. 677/2001, Avocatul Poporului a emis Ordinul nr. 6/2003 privind stabilirea clauzelor contractuale standard, în cazul transferurilor de date cu caracter personal către un operator stabilit într-un stat a cărui legislație nu prevede un nivel de protecție cel puțin egal cu cel oferit de legea română, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 10 martie 2003.

Prin emiterea acestui ordin, a fost transpusă în legislația secundară și Decizia Comisiei Europene 2001/497 din 15 iunie 2001 privind clauzele contractuale standard pentru transferul datelor cu caracter personal către țările terțe, emisă în conformitate cu Directiva 95/46/CE2.

- Avocatul Poporului a propus inițierea unui **act normativ** pentru instituirea taxei de notificare, propunere finalizată prin adoptarea Legii nr. 476/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 814 din 18 noiembrie 2003.

a.2. Pentru a veni în sprijinul operatorilor de date cu caracter personal, Avocatul Poporului a organizat în anul 2003 mai multe activități pentru promovarea și corecta aplicare a Legii nr. 677/2001 de către operatori, după cum urmează:

- 2 seminarii cu tema “Protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, în activitatea autorităților și instituțiilor publice” la care au participat reprezentanți a 40 de autorități și instituții publice centrale, activitate ce va continua și în anul 2004;

- un Documentar cu privire la aplicarea Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, în limba română și limba engleză, care a fost introdus pe pagina de Internet a instituției Avocatul Poporului (www.avp.ro), la secțiunea Date personale;

- a acordat zilnic la sediul instituției îndrumări de specialitate pentru operatorii de date cu caracter personal (Anexa nr. 11).

a.3. În activitatea curentă, în anul 2003, au fost înregistrați în registrul de evidență a operatorilor **266 de operatori** (Anexa nr. 9) care au depus **308 notificări** (Anexa nr. 10), dintre care 29 notificări pentru transferuri de date cu caracter personal în străinătate .

Constatăm în continuare că există un număr mic de operatori înregistrați; în special operatorii de drept privat nu notifică faptul că prelucrează date cu caracter personal, cu toate că legea se aplică din luna martie 2002.

a.4. În exercitarea atribuțiilor stabilite prin art. 23 și 27 din Legea nr. 677/2001, Avocatul Poporului a dispus în cursul anului 2003, efectuarea a **4 controale** prealabile și a **8 investigații**, efectuate atât la operatori de drept public, cât și de drept privat.

Rezultatul acestor controale și investigații s-a concretizat în propuneri privind remedierea deficiențelor constatate în sistemele de securitate a datelor personale ale operatorilor, respectarea drepturilor persoanelor fizice ale căror date cu caracter personal au fost prelucrate, modificarea notificărilor sau întocmirea unor noi notificări la Avocatul Poporului. Operatorii s-au conformat în general măsurilor recomandate.

b) Îndeplinirea obligațiilor decurgând din procesul de negociere a aderării României la Uniunea Europeană

Protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor personale este cuprinsă în două capitole de negociere cu Uniunea Europeană, la care a fost solicitat să contribuie în cursul anului 2003 și Avocatul Poporului, respectiv la **Capitolul 3 – Libera circulație a serviciilor** și **Capitolul 24 – Justiție și afaceri interne**.

Avocatul Poporului a transmis instituțiilor integratoare de capitole (Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Administrației și Internelor, Agenției Naționale pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii și Cooperatie), precum și Ministerului Integrării Europene contribuția sa pentru Raportul anual asupra progreselor înregistrate în pregătirea pentru aderarea la Uniunea Europeană și pentru Addendum-ul la acest raport (pentru perioada de referință septembrie 2002-septembrie 2003).

De asemenea, reprezentanții Avocatului Poporului au participat la reuniunea Sub-comitetului nr. 2 de asociere România - Uniunea Europeană "Piața Internă", organizat la București în perioada 10-11 iulie 2003, în legătură cu stadiul de pregătire a Capitolului 3 – Libera circulație a serviciilor, la delegațiile sectoriale pentru Capitolul 24 – Justiție și afaceri interne, precum și la reuniunile Comitetului interministerial pentru integrare europeană.

La solicitarea Ministerului Administrației și Internelor, Avocatul Poporului, a avizat favorabil proiectul Acordului cadru de asociere a României la EUROPOL, din perspectiva incidenței prevederilor Legii nr. 677/2001 în cadrul prelucrărilor de date personale de către poliție.

Cât privește participarea la activități interne și internaționale în domeniul protecției datelor personale, menționăm schimbul de informații cu Comisarul pentru protecția datelor din landul Bavaria (Germania), în cadrul întâlnirii organizate de Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor în luna februarie 2003.

Avocatul Poporului, în calitate de autoritate de supraveghere, a fost invitat și a participat, prin reprezentanții săi, la 4 dintre reuniunile Grupului de lucru instituit de Art. 29 din Directiva Uniunii Europene pentru protecția datelor 95/46/EC care au loc la Bruxelles, sub egida Comisiei Uniunii Europene.

Temele dezbătute în cadrul acestor reuniuni, multe dintre ele concretizate în documente de lucru sau opinii ale grupului, reprezintă pentru Avocatul Poporului o sursă importantă de informații utile pentru activitatea în acest domeniu.

La nivel regional, Avocatul Poporului a fost reprezentat la a 4-a reuniune a Comisarilor pentru protecția datelor personale din Europa Centrală și de Est, desfășurată la Budapesta, în perioada 28-29 aprilie 2003.

IV. COLABORAREA ÎNTRE AVOCATUL POPORULUI ȘI CURTEA CONSTITUȚIONALĂ ÎN SCOPUL ASIGURĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR

Colaborarea între instituția Avocatul Poporului și Curtea Constituțională în scopul asigurării conformității legii cu Constituția s-a realizat prin formularea unor puncte de vedere cu privire la excepții de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile omului.

Potrivit dispozițiilor legale, Curtea Constituțională este obligată să solicite punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului, în cazul sesizării cu excepții de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

În cursul anului 2003, Avocatul Poporului a formulat un număr de **386 de puncte de vedere** privind excepțiile de neconstituționalitate, ceea ce reprezintă o dublare a activității, în acest domeniu, față de anul 2002. (Anexa nr. 7).

Cele 386 de cauze în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului poporului în cursul anului 2003 privesc: egalitatea în drepturi (129), accesul liber la justiție (53), dreptul la proprietate (43), principiul neretroactivității legii și al legii penale sau contravenționale mai favorabile (28), prioritatea reglementărilor internaționale (20) principiul statului de drept (15). (Anexa nr. 7)

Rezultă că, dintre punctele de vedere formulate aprox. 33%, se referă la principiul constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor.

Cel mai mic procentaj (sub 1%), în perioada analizată, apare în cazul punctelor de vedere referitoare la art. 22 din Constituție (dreptul la viață, integritate fizică și psihică) și la art. 32 din Constituție (dreptul la învățătură).

V. COOPERAREA CU INSTITUȚII ȘI AUTORITĂȚI INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR OMULUI

În cursul anului 2003, instituția Avocatul Poporului a fost o prezență activă pe plan internațional, atât în cadrul întâlnirilor la care a participat în calitate de membru al Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, precum și la seminariile organizate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei în domeniul protecției datelor personale.

De asemenea, instituția noastră, în calitate sa de membru al Institutului Internațional al Ombudsmanului și Institutului European al Ombudsmanului a purtat corespondență cu membrii celor două foruri internaționale.

Manifestările care au avut loc au contribuit la mediatizarea instituției și a importanței Avocatului Poporului în rândul instituțiilor de tip ombudsman din Europa.

Politica de relații internaționale a instituției a avut ca scop îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile similare din țările europene, cât și stabilirea unor noi legături de colaborare.

a) Colaborarea cu instituții similare (ombudsmani) din alte state

Un eveniment important al anului 2003 a fost vizita delegației instituției Avocatul Poporului la instituția Ombudsmanului Național al Olandei.

Scopul principal al acestei vizite de lucru a fost consolidarea unei relații de colaborare concretă între instituția Avocatul Poporului și Ombudsmanul Național al Olandei, instituție cu experiență și tradiție în Europa.

Prin cooperarea cu instituția olandeză, instituția Avocatul Poporului din România va urmări implementarea unor măsuri aplicate cu succes de Ombudsmanul Național al Olandei, în ce privește popularizarea instituției prin mass-media și în activitatea de soluționare a petițiilor;

De asemenea, viitoarea colaborare va fi foarte utilă pentru perfecționarea pregătirii profesionale a experților și consilierilor din instituția Avocatului Poporului, prin participarea acestora la un program de pregătire cu investigatori ai instituției similare din Olanda, precum și cu reprezentanți ai Academiei de poliție olandeze.

În perioada 25 ianuarie – 1 februarie 2003, la invitația părții engleze, doi experți din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor civile și politice, au efectuat o vizită de studiu la sediul din Londra al Ombudsmanului pentru Administrație Locală. Vizita a constituit un prilej de aprofundare a

caracteristicilor instituțiilor de tip Ombudsman, la nivel european. S-au aprofundat metodele de comunicare în raporturile cu petenții, relațiile apropiate cu aceștia prin efectuarea vizitelor la domiciliu, tehnicile de soluționare a plângerilor și mai ales medierea pe lângă autoritățile publice.

Experiența unor instituții tradiționale, cum este Comisia pentru Administrație Locală din Anglia, este deosebit de utilă instituției Avocatul Poporului, motiv pentru care cele două instituții au avansat propunerea continuării stagiilor de pregătire profesională și în anii următori.

În perioada 29 septembrie – 2 octombrie 2003, Avocatul Poporului a efectuat o vizită oficială la Brno (Cehia), la invitația Apărătorului Public al Drepturilor Omului.

Vizita a constituit un prilej pentru schimbul de experiență privind activitatea celor două instituții de tip ombudsman în domeniul apărării drepturilor cetățenilor.

b) Participarea la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale dedicate problematicii drepturilor omului

Evenimentul cel mai important al anului 2003 a fost cel de-al 3-lea Congres Statutar al Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (AOMF), care s-a desfășurat la Yasmine Hammamet (Tunisia), în perioada 14-17 octombrie 2003, ocazie cu care instituția Avocatul Poporului a fost inclusă în Consiliul de Administrație al AOMF.

În perioada 29-30 mai 2003, a avut loc la Varșovia (Polonia) Conferința “Ombudsmanul și legislația Uniunii Europene”, organizată de Comisarul pentru protecția drepturilor civile din Polonia în colaborare cu Ombudsmanul European, la care a participat și un reprezentant al Avocatului Poporului.

În cursul anului 2003, Avocatul Poporului a continuat activitatea de autoritate de supraveghere în domeniul protecției persoanelor în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal.

Avocatul Poporului, în calitate de autoritate de supraveghere dintr-un stat candidat la aderare, a fost invitat și a participat, prin reprezentanții săi, la 4 dintre reuniunile Grupului de lucru instituit de Art. 29 din Directiva Uniunii Europene pentru protecția datelor 95/46/EC. Aceste reuniuni au loc la Bruxelles, sub egida Comisiei Uniunii Europene.

Temele dezbătute în cadrul acestor reuniuni, multe dintre ele concretizate în documente de lucru sau opinii ale grupului, reprezintă pentru Avocatul Poporului o sursă importantă de informații și de schimburi de experiență cu autoritățile de supraveghere din statele membre ale Uniunii Europene.

La nivel regional, s-a participat la cea de a 4-a Reuniune a Comisariatelor pentru protecția datelor personale din Europa Centrală și de Est, desfășurată la Budapesta, în perioada 28-29 aprilie 2003.

La invitația Ombudsmanului Parlamentar Norvegian, domnul Arne Fliflet și a Comisarului pentru Drepturile Omului de la Consiliul European, domnul Alvaro Gil-Robles reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului au participat la Oslo, în perioada 3-5 noiembrie 2003, la cea de-a 8-a Masă Rotundă a Ombudsmanilor Europeni. Invitații de seamă ai acestei conferințe au fost Ombudsmanul European, domnul profesor Nikiforos Diamandouros, Comisarul pentru Petiții al Parlamentului German și Comisarul Național Mexican pentru Drepturile Omului.

Participanții au discutat despre implicațiile practice ale normelor europene ale drepturilor omului în activitatea lor, precum și măsurile care urmează a fi întreprinse în scopul respectării drepturilor cetățenilor.

În perioada 27-30 noiembrie 2003, a avut loc la Sofia (Bulgaria) Conferința regională “Ombudsmanul în Europa de Sud-Est”. Conferința desfășurată pe parcursul a 7 sesiuni de lucru, o masă rotundă și o sesiune de informare cu privire la activitatea fundației “Eunomia” a cuprins teme de actualitate în domeniul protecției drepturilor omului.

De asemenea, în cursul anului 2003, au avut loc și o serie de întâlniri la sediul instituției Avocatul Poporului. Astfel, ambasadorul Republicii Azerbaidjan în România, Excelența Sa, domnul Dr. Eldar Hasanov a efectuat o vizită la instituția Avocatul Poporului. În discuțiile purtate la instituția Avocatul Poporului, oaspetele a fost informat asupra modului de organizare și funcționare a instituției, a evoluției acesteia atât în raporturile cu cetățenii și autoritățile, cât și asupra dificultăților întâmpinate în exercitarea atribuțiilor sale.

Cu prilejul vizitei, Excelența Sa, domnul Dr. Eldar HASANOV, a prezentat eforturile pe care le face pentru întărirea relațiilor economice dintre Azerbaidjan și România, precum și pentru realizarea unei colaborări fructuoase între Ombudsmanii celor două țări.

Notă

Pentru veridicitatea datelor prezentate în Raport își asumă răspunderea: Gheorghe Iancu, Vasile Jirjea, Nicolae Lapa, Anton Petrișor Parlăgi, Florentina Zărnescu, salariați cu funcții de răspundere în instituția Avocatul Poporului.

ANEXA Nr. 1

**VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE
2003**

Nr. crt.	Indicatorul	Total lucrări efectuate
1.	Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești	5400
2.	Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului	3866
3.	Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și birourile teritoriale	2025
4.	Anchete efectuate din oficiu de Avocatul Poporului	23
5.	Puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor exprimate la solicitarea Curții Constituționale	386
6.	Înregistrarea persoanelor fizice și juridice ca operatori de date cu caracter personal	266
7.	Notificări privind prelucrarea de date cu caracter personal	308
8.	Îndrumări acordate operatorilor de date cu caracter personal	186

ANEXA Nr.2

**SITUAȚIA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE LA AVOCATUL POPORULUI
ÎN RAPORT CU DREPTURILE ÎNCALCATE**

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1	Egalitatea în drepturi (art. 16)	30
2	Străini și apatrizi (art. 18)	4
3	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	2
4	Accesul liber la justiție (art. 21)	312
5	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	37
6	Libertatea individuală (art. 23)	17
7	Dreptul la apărare (art. 24)	22
8	Dreptul la libera circulație (art. 25)	10
9	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	35
10	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	1
11	Secretul corespondenței (art. 28)	2
12	Libertatea conștiinței (art. 29)	8
13	Libertatea de exprimare (art. 30)	21
14	Dreptul la informare (art. 31)	476
15	Dreptul la învățătură (art. 32)	17
16	Accesul la cultură (art. 33)	0
17	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	55
18	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	7
19	Dreptul de vot (art. 36)	0
20	Dreptul de a fi ales (art. 37)	0
21	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	0
22	Libertatea întrunirilor (art. 39)	15
23	Dreptul la asociere (art. 40)	10
24	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	549
25	Dreptul la grevă (art. 43)	2
26	Dreptul la proprietate privată (art. 44)	1361
27	Dreptul la libertate economică (art. 45)	1
28	Dreptul la moștenire (art. 46)	66
29	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	1096
30	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	2
31	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	53
32	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	93
33	Dreptul de petiționare (art. 51)	327
34	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	438
35	Restrângerea unor drepturi sau libertăți (art. 53)	1
36	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	330
	TOTAL GENERAL, - din care 25 primite din străinătate	5400

DISTRIBUȚIA PE JUDEȚE A PETIȚIILOR PRIMITE

Nr. crt.	Județ	Nr. petiții
1	<i>Alba</i>	79
2	Arad	64
3	Argeș	144
4	Bacău	234
5	Bihor	52
6	Bistrița- Năsăud	22
7	Botoșani	74
8	Brăila	50
8	Brașov	175
10	București	1422
11	Buzău	90
12	Călărași	50
12	Caraș-Severin	66
14	Cluj	118
15	Constanța	141
16	Covasna	7
17	Dambovița	118
18	Dolj	172
19	Galați	111
20	Giurgiu	62
21	Gorj	68
22	Harghita	13
23	Hunedoara	96
24	Ialomița	8
25	Iași	136
26	Ilfov	120
27	Maramureș	63
28	Mehedinți	66
29	Mureș	52
30	Neamț	104
31	Olt	70
32	Prahova	653
33	Salaj	20
34	Satu Mare	37
35	Sibiu	85
36	Suceava	124
37	Teleorman	50
38	Timiș	91
39	Tulcea	60
40	Vaslui	75
41	Valcea	82
42	Vrancea	51
Total		5375

DISTRIBUȚIA PE ȚĂRI A PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂȚATE

Nr. crt.	Țara	Nr. petiții înregistrate	Nr. petiții rezolvate
1	MAREA BRITANIE	1	1
2	CANADA	3	3
3	ELVETIA	2	2
4	GERMANIA	3	3
5	GRECIA	1	1
6	OLANDA	4	4
7	REPUBLICA MOLDOVA	1	1
8	SUEDIA	5	5
9	S.U.A.	4	4
10	UNGARIA	1	1
TOTAL		25	25

ANEXA Nr. 5

**STATISTICA AUDIENȚELOR ÎNREGISTRATE
LA INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI ÎN ANUL 2003**

Indicatori	Total audiențe	Din care petiții constituite	Petiții soluționate
Total	3866	571	571

ANEXA Nr. 6

**STATISTICA APELURILOR TELEFONICE ÎNREGISTRATE
LA INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI ÎN ANUL 2003**

Indicatori	Total apeluri telefonice	Din care petiții constituite	Petiții soluționate
Total	2025	14	14

ANEXA Nr. 7

Statistica punctelor de vedere exprimate de Avocatul Poporului cu privire la excepțiile de neconstituționalitate

Nr. crt.	Domeniul punctului de vedere	Nr. puncte de vedere	Observații
1.	Proces echitabil (art. 6 din C.E.D.O.)	2	
2.	Accesul liber la justiție (art. 21)	50	
3.	Dreptul la viață, integritate fizică și psihică (art. 22)	1	
4.	Libertatea individuală (art. 23)	10	
5.	Dreptul la apărare (art. 24)	11	
6.	Libertăți de opinie (art. 29, art. 30, art. 39, art. 40)	4	
7.	Dreptul la informație (art. 31)	3	
8.	Dreptul la învățătură (art. 32)	1	
9.	Dreptul de asociere (art.40)	1	
10.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii și interzicerea muncii forțate (art. 41)	4	
11.	Dreptul de proprietate (art. 44, art. 136)	42	
12.	Dreptul la un nivel de trai (art. 47)	2	
13.	Dreptul de petiționare (art. 51)	3	
14.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	5	
15.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (art. 53)	1	
16.	Statul de drept (art. 1)	15	
17.	Principiul neretroactivității legii; legea penală sau contravențională mai favorabilă (art. 15 alin. 2)	27	
18.	Principiul egalității în drepturi (art. 16)	129	
19.	Prioritatea reglementărilor internaționale (art. 11, art. 20)	20	
20.	Indatorirea de a contribui la cheltuielile publice (art. 56)	1	
21.	Domeniul legii (art. 73)	4	
22.	Imunitatea parlamentară -Competență și procedură (art. 72)	1	
23.	Nepublicarea actelor Guvernului (art. 108)	6	
24.	Domeniul ordonanțelor de urgență – caz excepțional (art. 115)	5	
25.	Competența și procedura instanței de judecată (art. 124-art. 129)	12	
26.	Statutul procurorului (art. 131-art. 132)	6	
27.	Regimul constituțional al impozitelor și taxelor (art. 139)	2	
28.	Competența Curții Constituționale (art. 144)	5	
29.	Excepții în care nu s-a invocat neconformitatea cu Constituția, ci cu legea	1	
30.	Excepții în care nu s-a precizat textul constituțional încălcat	4	
31.	TOTAL	386	

*In cazul a 216 de puncte de vedere se regăsesc mai multe domenii, iar pentru statistică a fost luat în considerație, domeniul semnificativ;

** Trimiterea se face la textul Constituției publicat, cu renumerotarea articolelor, după revizuire.

ANCHETELE EFECTUATE

Nr. crt.	Obiectul anchetei efectuate	Nr. anchete efectuate	Autoritatea administrației publice la care s-a efectuat ancheta	Rezultatele anchetei efectuate
1.	Modul de aplicare a prevederilor Legii nr. 309/2002 privind recunoașterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961	3	<ul style="list-style-type: none"> - Unitatea militară 02405 Pitești, - Ministerul Apărării Naționale; - Arhivele Naționale - Ministerul Administrației și Internelor; - Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei; - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului. 	Recomandări către instituțiile implicate
2.	Verificarea unor petiții prin care era sesizată săvârșirea unor abuzuri față de deținuți de către funcționarii din administrația publică sau polițiști;	2	<ul style="list-style-type: none"> - Inspectoratul General de Poliție și secții de poliție; - Direcția Generală a Penitenciarelor, - Penitenciarele Rahova, Jilava și Poarta Albă. 	Raport special
3.	Constatarea modului în care sunt respectate drepturile unor deținuți de a beneficia de asistența medicală și de hrană.	1	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția Generală a Penitenciarelor, - Penitenciarele Rahova, Jilava și Poarta Albă 	Raport special
4.	Verificarea unor petiții prin care era sesizată încălcarea principiului egalității în drepturi a cetățenilor de către funcționarii din administrația publică.	2	<ul style="list-style-type: none"> - Primăria municipiului Călărași - Consiliul Județean Călărași 	Recomandări către instituțiile implicate
5.	Verificarea modului în care stabilite și plătite pensiile cuvenite unor persoane fizice, în contextul dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituție	2	- Casa Națională de Pensii și casele de pensii ale sectoarelor municipiului București;	Soluționarea petițiilor
6.	Verificarea modului în care sunt respectate drepturile prevăzute de	1	Direcția de Muncă și Solidaritate Socială	Soluționarea petițiilor

	Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri		Dolj	
7.	Respectarea drepturilor copilului	12	<ul style="list-style-type: none"> - Centrul de Plasament nr. 11 Bărăganu, județul Brăila; - Centrul de Recuperare și reabilitare pentru copii cu handicap și handicap sever Oravița, județ Caraș – Severin; - Centrul de Plasament “Sf.Elisabeta”Caracal, județul Olt; -Centrul de zi “Cristina”, municipiul Caracal, județul Olt; - Centrul de plasament “Sf. Ioachim și Ana”, municipiul Slatina, județul Olt; -Centrul de recuperare a copilului cu handicap Băbeni, județul Vâlcea; -Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică pentru adulți din comuna Băbeni; - Casa “Pinochio”, comuna Băbeni, județul Vâlcea; - Centrul de servicii comunitare din municipiul Râmnicu-Vâlcea; - Școala profesională pentru copii cu handicap mediu din comuna Costești, județul Vâlcea. 	Soluționarea petițiilor
	TOTAL	23		

ANEXA Nr. 9

**STATISTICA NOTIFICĂRILOR PRIVIND ÎNREGISTRAREA CA
OPERATORI DE DATE CU CARACTER PERSONAL**

Indicator	Operatori de date cu caracter personal
Total	266

ANEXA Nr. 10

**STATISTICA NOTIFICĂRILOR PRIVIND PRELUCRĂRILE
DE DATE CU CARACTER PERSONAL**

Indicator	Prelucrări de date cu caracter personal
Total	308

ANEXA Nr. 11

**STATISTICA ÎNDRUMĂRILOR ACORDATE
OPERATORILOR DE DATE PERSONALE**

Indicator	Îndrumări acordate operatorilor de date personale
Total	186

Prezentarea selectivă a cazurilor semnificative soluționate

Încălcarea dreptului la informație(art. 31 din Constituția României)

1. Dosar nr. 5561/2003

Maria (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea Primăriei comunei Vadu-Pașii, județul Buzău de a da curs cererilor sale, prin care solicita instalarea unei lămpi electrice pe strada unde locuiește.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituția României, respectiv a dreptului la informație, prevăzut de art. 31 din Constituție.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, Primăria comunei Vadu-Pașii, județul Buzău a soluționat favorabil cererea petentei în sensul că, potrivit informațiilor transmise de autoritatea sesizată, urmează să fie instalată o lampă de iluminat electric.

2. Dosar nr. 7029/2003

Vasile (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea Parchetului de pe lângă Tribunalul Municipiului București de a da curs cererilor sale, prin care solicita să i se comunice personal soluția unui dosar penal.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la informație, prevăzut de art. 31 din Constituția României și respectiv, a dreptului de petiționare, prevăzut de art. 51 din Constituție.

În legătură cu aceste aspecte, au fost solicitate informații Parchetului de pe lângă Tribunalul municipiului București,.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această autoritate a soluționat favorabil cererea petentului, în sensul că soluția dosarului în cauză i-a fost comunicată personal.

Încălcarea dreptului la un nivel de trai (art. 47 din Constituția României)

1. Dosar nr. 2867/2003

Gheorghe (nume fictiv) era nemulțumit deoarece primea cu întârziere biletele de transport pe calea ferată, cu reducerea prețului, la care este îndreptățit, potrivit prevederilor Legii nr. 147/2000 privind reducerile acordate pensionarilor pentru transportul intern. Susține că, în anul 2003, nu a primit aceste bilete până la sfârșitul lunii martie a.c.

Pentru rezolvarea situației, petiționarul s-a adresat Casei de pensii sector 2, în luna februarie 2003, dar fără rezultat.

A fost sesizat Avocatul Poporului, care a analizat aspectele semnalate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituție.

În legătură cu răspunsul datorat petiționarului la cererea din luna februarie 2003, au fost cerute informații de la Casa de pensii sector 2.

La solicitarea Avocatului Poporului, Casa locală de pensii sector 2 a transmis petiționarului biletele CFR la care era îndreptățit, o dată cu talonul de pensie pe luna aprilie 2003.

2. Dosar nr. 3372/2003

Ioana (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură tergiversarea Comisiei pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 aprobată și modificată prin Legea nr. 189/2000 de a da curs cererii sale referitoare la stabilirea și acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 189/2000.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 43 din Constituție și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 47 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la casa de pensii în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

La solicitarea Avocatului Poporului, casa de pensii a precizat că, cererea Ioanei a fost soluționată favorabil. Petiționarei i s-a emis o hotărâre prin care i s-au acordat drepturile prevăzute de Legea nr. 189/2000, pentru perioada de timp în care aceasta a suferit persecuții din motive etnice.

Întrucât cererea petiționarei a fost soluționată favorabil, nu a mai fost necesară continuarea demersurilor Avocatului Poporului și pe cale de consecință, dosarul a fost închis.

3. Dosar nr. 3410/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură tergiversarea Comisiei pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 aprobată și modificată prin Legea nr. 189/2000 de a da curs cererii sale referitoare la acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 189/2000.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la casa de pensii, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Urmare demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, casa de pensii a precizat că, petiționarei i s-a emis hotărârea prin care i s-au acordat drepturile prevăzute de Legea nr. 189/2000 pentru perioada în care aceasta a suferit persecuții din motive etnice.

4. Dosar nr. 3637/2003

Vasilica (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu refuzul Casei Naționale de Pensii de a-i transmite un răspuns la cererea sa din 31 ianuarie 2003, prin care solicita reanalizarea dosarului ce a stat la baza stabilirii pensiei de invaliditate.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție și a dreptului de petiționare, prevăzut de art. 51 din Constituție.

Pentru clarificarea acestei situații au fost solicitate informații de la Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

Urmare demersului întreprins de Avocatul Poporului, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale ne-a comunicat rezultatul verificării dosarului de pensionare, potrivit căruia, petiționara a încasat necuvenit pensia de invaliditate pe o perioadă de 3 luni, întrucât nu s-a prezentat la revizuirea medicală la data când a fost programată. Ulterior, casa teritorială de pensii pe raza căreia petiționara avea domiciliul, a emis o nouă decizie pentru înscrierea acesteia în categoria pensionarilor pentru limită de vârstă.

5. Dosar nr. 3638/2003

Ion (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu refuzul casei teritoriale de pensii de a-i transmite un răspuns la cererea sa din 3 martie 2003, prin care solicita reanalizarea dosarului de pensionare, prin luarea în considerare a stagiului de cotizare atestat prin adeverință de angajator, ulterior datei înscrierii la pensie.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție.

Pentru clarificarea situației create au fost solicitate informații de la casa teritorială de pensii pe raza căreia domiciliază petiționarul.

La solicitarea Avocatului Poporului, casa teritorială de pensii a precizat că, au fost luate în calculul stagiului de cotizare numai un anumit număr de zile din cele prevăzute în adeverința eliberată de angajator. Diferența se regăsește înscrisă deja în carnetul de muncă, astfel încât a fost avută în vedere inițial, la stabilirea dreptului la pensie.

6. Dosar nr. 3703/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură tergiversarea soluționării cererii sale de stabilire a calității de beneficiară a prevederilor Legii nr. 189/2000, de către casa de pensii.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la casa de pensii în legătură cu răspunsul datorat petiționarei la cererea din februarie 2003.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, casa de pensii a soluționat favorabil cererea prin emiterea hotărârii de stabilire a calității de beneficiară a Legii nr. 189/2000. O copie a acestei hotărâri a fost transmisă petiționarei, în vederea valorificării drepturilor prevăzute de lege pentru această categorie de persoane.

7. Dosar nr. 3873/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea Casei județene de pensii Prahova de a da curs cererilor sale, prin care solicita creșterea punctajului mediu anual, prin recalcularea stagiului de cotizare.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Casa județeană de pensii Prahova, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această casă de pensii a soluționat favorabil cererea, prin majorarea punctajul mediu de la 0,73275 puncte la 0,79024 puncte, datorită valorificării stagiului de cotizare aferent perioadei reclamate de petiționară. În acest sens, Casa județeană de pensii Prahova a emis o nouă decizie de pensionare în luna iunie 2003 și a recalculat pensia retroactiv, de la data de 1 iunie 2001. Diferența dintre pensia cuvenită și cea efectiv încasată pe toată această perioadă de timp, în sumă de 8.140.213 lei, a fost achitată petiționarei în luna iulie 2003, prin mandat poștal.

8. Dosar nr. 3992/2003

Ioan (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură refuzul Casei județene de pensii Suceava de a pune în executare hotărârea, prin care i s-a stabilit calitatea de persoană strămutată, în baza prevederilor Legii nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările ulterioare.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Casa județeană de pensii Suceava, în legătură cu răspunsul datorat petiționarului.

Ca rezultat al acestui demers întreprins de Avocatul Poporului, casa de pensii a soluționat favorabil cererea prin emiterea Deciziei de pensie la 18 iunie 2003, pentru suma de 254.145 lei.

Drepturile restante în valoare de 2.687.989 lei au fost achitate o dată cu drepturile de pensie convenite pe luna iulie 2003.

9. Dosar nr. 4482/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură tergiversarea casei teritoriale de pensii de a soluționa cererea referitoare la stabilirea calității de persoană strămutată, în baza prevederilor Legii nr. 189/2000.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituție și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la casa teritorială de pensii, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, casa teritorială de pensii a soluționat favorabil cererea și ne-a transmis o copie a hotărârii prin care a stabilit petiționarei calitatea de beneficiar al Legii nr. 189/2000 pentru perioada 15 martie 1944 – 6 martie 1945.10. Dosar nr. 4316/2003

Încălcarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor (art. 49 din Constituția României)

1. Dosar nr. 7836/2003

Un minor, în vârstă de 13 ani, muncește pentru domnul Mircea (nume fictiv), domiciliat în comuna Gostinu, județul Giurgiu, cu acordul părinților săi, care primesc lunar suma de 400.000 lei.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului Giurgiu ne-a comunicat că în urma anchetei efectuate s-a constatat că 47 de familii din comuna Gostinu foloseau, la diferite munci, copii care proveneau din județele Iași, Vaslui și Neamț.

De asemenea, am fost informați că minorii au fost preluați de instituțiile cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului din județele de unde aceștia proveneau.

2. Dosar nr. 6465/2003

Unei minore, în vârstă de 14 ani, infestate cu virusul HIV, nu i s-a mai permis să frecventeze cursurile anului școlar 2003-2004 în cadrul Școlii nr. 13 “Alexandru cel Bun” din municipiul Iași.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului Iași și Inspectoratul Școlar al județului Iași ne-au comunicat că minora a fost reintegrată, în prezent, aceasta frecventează cursurile unei școli din municipiul Iași.

3. Dosar nr. 6464/2003

Minorilor Marius (nume fictiv), în vârstă de 11 ani și Raluca (nume fictiv), în vârstă de 13 ani, infestați cu virusul HIV, nu li s-a mai permis să frecventeze cursurile anului școlar 2003-2004 în cadrul Școlii nr. 8 “Prof. Alexandru Spânu” din comuna Golești, județul Vrancea.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului Vrancea și Inspectoratul Școlar Județean Vrancea ne-au comunicat situația școlară a celor doi copii infestați cu virusul HIV a fost soluționată, în prezent, aceștia frecventând cursurile anului școlar 2003 – 2004 în cadrul unității de învățământ susmenționate.

De asemenea, am fost informați că au fost luate măsuri pentru intrarea în normalitate a activității copiilor infestați cu virusul HIV și pentru a preîntâmpina astfel de situații. În acest sens, s-a înființat în cadrul școlii, în colaborare cu Direcția de Sănătate Publică Vrancea, un cabinet medical cu personal de specialitate; s-a stabilit arondarea școlii la un cabinet interșcolar de asistență psihologică și psihopedagogică pentru consilierea elevilor și părinților; s-au luat măsuri de supraveghere suplimentară a tuturor elevilor pe perioada pauzelor în scopul evitării unor accidente.

4. Dosar nr. 1583/2003

Maria (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu o presupusă încălcare a dreptului la învățătură al fiului său.

Astfel, petiționara ne-a adus la cunoștință că, deși fiul său ar trebui să fie în clasa a II-a, nu mai urmează cursurile nici unei instituții de învățământ, deoarece personalul Școlii generale nr. 193 din municipiul București a recomandat transferul minorului Alexandru (nume fictiv) la o unitate de învățământ special.

Petiționara a afirmat că nu și-a dat acordul pentru acest transfer, dar fiul său nu mai urmează cursurile învățământului de masă, cu toate că petiționara a întreprins demersuri la autoritățile abilitate pentru ca minorul să urmeze, în continuare, cursurile la Școala generală nr. 193 din municipiul București.

Astfel, petiționara menționează că petițiile înregistrate la Inspectoratul Școlar al Municipiului București au rămas fără rezultat.

În urma demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Inspectoratul Școlar al Municipiului București și Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului sector 6 ne-au comunicat că minorul Alexandru a

susținut în luna august 2003, în fața unei comisii constituite prin decizia directorului Școlii nr. 176 din municipiul București (fosta Școală nr. 193), o serie de examene pe care le-a promovat, în prezent, acesta frecventând cursurile școlii susmenționate.

5. Dosar nr. 1777/2003

O familie de tineri din municipiul Brăila, în vârstă de 21 de ani, crescuți în Centrul de Plasament nr. 4 din Brăila, având și copil în vârstă de 8 luni, au solicitat sprijinul instituției noastre pentru repartizarea unei locuințe sociale în vederea respectării dreptului la un nivel de trai decent.

Urmare a demersurilor instituției Avocatul Poporului, Primăria municipiului Brăila ne-a comunicat că situația tinerei familii formată din 3 persoane a fost analizată de către Comisia socială care le-a repartizat o locuință din fondul locativ de stat.

6. Dosar nr. 5513/2003

Ioana (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu o pretinsă încălcare a dreptului la un nivel de trai decent. Din examinarea petiției a reieșit că, din momentul părăsirii sistemului de protecție a copilului ca urmare a împlinirii vârstei de 18 ani, petiționara se confruntă cu o situație materială foarte grea, datorită faptului că nu realizează nici un venit și nu are locuință. Petenta a afirmat că în această situație se află mai mulți tineri care au părăsit sistemul de protecție a copilului și că toate demersurile întreprinse au rămas fără rezultat.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului Vaslui ne-a comunicat că petiționara a fost beneficiara proiectului "Tineri în tranziție" în perioada 1 octombrie 2002 – 30 iunie 2003.

De asemenea, am fost informați că situația petiționarei și a celorlalți tineri care au părăsit centrele de plasament, a fost reevaluată și s-au purtat discuții atât individual, cât și în grup cu persoanele în cauză, pentru găsirea unor soluții adecvate.

În data de 24 noiembrie 2003, Direcția Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului Vaslui ne-a comunicat că situația financiară a petiționarei s-a soluționat, din octombrie 2003, aceasta având loc de muncă.

7. Dosar nr. 5729/2003.

Dumitru (nume fictiv), în calitate de tutore al nepotului său, minor, orfan de ambii părinți, a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea de către Casa Județeană de Pensii Hunedoara de a i acorda nepotului său, drepturile cuvenite, ca urmaș după mamă, pentru perioada ianuarie - martie 2003.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor, prevăzut de art. 49 din Constituție.

Au fost solicitate informații Casei Județene de Pensii Hunedoara, în legătură cu aceste aspecte.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această casă de pensii a soluționat favorabil cererea, astfel suma restantă pentru perioada ianuarie - martie 2003 în cuantum de 2.838.000 lei a fost încasată de către domnul Dumitru, la sfârșitul lunii noiembrie.

Încălcarea dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap (art. 50 din Constituția României)

1. Dosar nr. 7614/2003

Adrian (nume fictiv), este persoană cu handicap gr. I și se declară nemulțumit de întârzierea plății salariului asistentului său personal, la care are dreptul în virtutea Legii nr. 519/2002, de către autoritatea administrației publice locale.

Față de cele expuse de petent, Avocatul Poporului a sesizat primarul municipiului Suceava. Acesta ne-a comunicat faptul că, asistentul personal al petentului a primit salariul pe luna august 2003, iar începând cu data de 26 noiembrie 2003 va primi drepturile salariale și pentru luna septembrie 2003.

De asemenea, primarul menționează că, motivele pentru care plata salariilor asistenților personali s-a decalat, au fost dificultățile financiare ale autorității administrației publice locale.

Totodată, primarul municipiului Suceava precizează că, până la sfârșitul anului 2003, se vor face demersurile necesare pentru achitarea, la zi, a drepturilor bănești convenite asistenților personali ai persoanelor cu handicap.

2. Dosar nr. 6294/2003

Cătălin (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu faptul că, fiul său, fiind nemulțumit de decizia Comisiei județene de expertiză medicală, a depus contestație împotriva acesteia, la Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți. Contestația însă, nu a fost soluționată în termenul prevăzut de lege.

Față de aspectele semnalate de petent, Avocatul Poporului a sesizat Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți. Aceasta a comunicat faptul că, în urma soluționării contestației, prin Decizia nr. 4156 din 1 octombrie 2003, fiul petiționarului a fost încadrat în gradul de handicap accentuat (gr. II). De asemenea, menționează că, având în vedere tulburările accentuate de comportament de care suferă fiul petentului, s-a recomandat internarea acestuia într-o unitate specializată de asistență medicală pentru sănătatea mintală.

3. Dosar nr. 6228/2003

Paul (nume fictiv) este persoană cu handicap și, fiind nemulțumit de decizia Comisiei județene de expertiză medicală, a depus contestație

împotriva acesteia, la Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți. Comisia superioară însă, nu a soluționat în termenul prevăzut de lege, contestația.

Față de cele reclamate de petent, Avocatul Poporului a sesizat Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți, care a comunicat faptul că, în urma soluționării contestației petiționarului, prin Decizia nr. 4150 din 1 octombrie 2003, acesta a fost încadrat în gradul de handicap accentuat (gr. II).

4. Dosar nr. 6624/2003

Tudor (nume fictiv) este persoană cu handicap și se declară nemulțumit de decizia Comisiei de expertiză medicală a Sectorului 4 al municipiului București, care a decis neîncadrarea soției sale într-o categorie de persoane cu handicap. Pentru aceste motive, a depus contestație la Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți, dar aceasta nu a soluționat-o în termenul prevăzut de lege.

Față de cele expuse, Avocatul Poporului a sesizat Comisia superioară de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți. Aceasta a comunicat faptul că, prin decizia nr. 4318 din 9 octombrie 2003, a respins contestația privind neîncadrarea soției petentului într-un grad de handicap. La luarea deciziei s-au avut în vedere noile criterii medico – sociale pentru încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap (adulți), aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 726/2002.

Astfel, întrucât potrivit noilor reglementări, afecțiunea de care suferă soția petiționarului nu determină încadrarea acesteia într-o categorie de persoane cu handicap, aceasta poate beneficia doar de măsurile de asistență socială prevăzute de Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice.

Totodată, petiționarul a fost informat că, în situația în care se declară în continuare nemulțumit, are dreptul de a se adresa și justiției, potrivit art. 32 din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți și a Comisiei superioare de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți, aprobat prin Ordinul nr. 90/2002, care stabilește că, deciziile emise de Comisia superioară pot fi atacate potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările și completările ulterioare.

5. Dosar nr. 5164/2003

Teodor (nume fictiv) este persoană cu handicap și a solicitat internarea într-un centru special de îngrijire și asistență, dar aceasta i-a fost refuzată.

Față de cele expuse de petent, Avocatul Poporului a sesizat Inspekția Regională Argeș, care ne-a comunicat faptul că, în urma efectuării anchetei sociale la domiciliul petentului, a rezultat că acesta are o viață socială activă, dispune de o locuință proprietate personală și de venituri stabile în cuantum de 2.023.000 lei, motive pentru care cererea sa de internare într-un centru special de îngrijire și asistență a fost respinsă.

De asemenea, se menționează că, un alt motiv de respingere a cererii a fost faptul că nu s-a putut identifica, în județul Giurgiu sau în județele învecinate, un centru de îngrijire care să răspundă exigențelor petentului și anume, să fie situat într-o zonă montană și să dispună de multiple facilități.

Totodată, se susține că, prioritățile în ceea ce privește internarea într-un centru special de îngrijire sunt cazurile persoanelor lipsite de autonomie individuală, fără venituri, familie și cu tulburări psiho-comportamentale grave.

În final, Inspekția Regională Argeș precizează că situația petentului rămâne în atenția sa, iar în măsura în care va exista posibilitatea, cererea de internare va fi avizată favorabil.

Încălcarea dreptului de petiționare (art. 51 din Constituție)

1. Dosar nr.7216/2003

Andrei (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu neprimirea, în termenul prevăzut de lege, a unui răspuns din partea Grupului Școlar de Construcții-Montaj "Mihai Bravu", la cererea adresată, prin care solicita eliberarea unei adeverințe pentru a-i servi la Casa Județeană de Pensii Bistrița-Năsăud.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului de petiționare prevăzut în art.51 din Constituție.

A fost sesizat directorul Grupului Școlar de Construcții-Montaj "Mihai Bravu".

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această instituție a soluționat favorabil cererea, prin eliberarea adeverinței solicitate, la data de 10 noiembrie 2003.

2. Dosar nr.7211/2003

Cristi (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu neprimirea, în termenul prevăzut de lege, a vreunui răspuns din partea Arhivelor Naționale, la cererile adresate, prin care solicita eliberarea unei adeverințe pentru stabilirea drepturilor acordate la pensie conform Legii nr.309/2002. Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului de petiționare, prevăzut în art. 51 din Constituție.

A fost sesizat directorul general al Arhivelor Naționale București.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această instituție a soluționat favorabil cererea, prin eliberarea certificatului nr. 63542 din 26 noiembrie 2003, pentru stabilirea drepturilor acordate la pensie conform Legii nr.309/2002, privind recunoașterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961.

3. Dosar nr. 3374/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură tergiversarea UM 02405 Pitești de a-i transmite un răspuns la petiția prin care solicita relații referitoare la eliberarea unui certificat cu Crucea Comemorativă 1941 - 1945.

Au fost solicitate informații de la UM 02405 Pitești, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, UM 02405 Pitești a transmis un răspuns prin care recomandă petiționarei să se prezinte la filiala județeană a Asociației Naționale a Veteranilor de Război de care aparține cu o cerere, însoțită de legitimația de veteran de război și cuponul de pensie.

4. Dosar nr. 3729/2003

Maria (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea Arhivelor Naționale de a da curs cererilor sale, prin care solicita să i se elibereze copii legalizate ale declarației și situației de avere imobiliară rurală a unei locuitoare și copie după dosarul de colonizare a unei persoane, ambele din fostul județ Durostor Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Arhivele Naționale, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, Arhivele Naționale a soluționat favorabil cererea prin adresa din luna septembrie 2003, eliberând copii ale dosarului și actelor solicitate de petentă.

5. Dosarul nr. 5353/2003

Dumitru (nume fictiv), se află internat la Spitalul psihiatric Poiana Mare din județul Dolj. Aflat în imposibilitatea de a părăsi spitalul, Dumitru a solicitat Casei de Pensii din județul Ialomița, în care își are domiciliul, să îi transfere dosarul de pensionare la Casa de Pensii Dolj, pentru a putea primi pensia la locul în care se află internat.

Întrucât nu a primit răspuns la cele două cereri adresate Casei de Pensii Dolj, prin care solicita să fie informat dacă dosarul său a fost primit de către această autoritate și de la ce dată își va putea primi pensia, ceea ce ar reprezenta o posibilă încălcare a dreptul la un nivel de trai decent și a dreptului de petiționare, ocrotite de art. 47 și art. 51 din Constituția României, Dumitru s-a adresat Avocatului Poporului.

Ca rezultat al demersului făcut de Avocatul Poporului, Casa de Pensii a confirmat primirea dosarului petentului și a emis o decizie prin care lui Dumitru i s-au stabilit drepturile de pensie, cu începere de la 1 iulie 2003. Pensia pentru lunile iulie și august 2003 i-a fost expediată petentului, în perioada 23-28 august 2003.

Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituția României)

1. Dosar nr. 3729/2003

Ioana (nume fictiv), a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea Direcției Impozite și Taxe Locale, sector 5 de a da curs cererilor sale, prin care solicita să i se specifice motivul pentru care I-a fost radiat rolul cu. 08098, cât și condițiile în care i-a fost radiată interdicția cu nr. 23234.

Petenta specifica că este proprietară a unui teren și a unei clădiri, în baza unei hotărâri judecătorești, eliberată de Tribunalul Municipiului București, secția civilă.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Direcției Impozite și Taxe Locale, în legătură cu răspunsul datorat petiționarei.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, această autoritate a soluționat favorabil cererea, iar petenta a fost informată în scris, cu privire la solicitările care au fost adresate Direcției Impozite și Taxe Locale.

2. Dosar nr. 3125/2003

Ion (nume fictiv), a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu încălcarea art. 52 din Constituție de către Casa județeană de pensii Constanța, solicitând să i se recunoască dreptul pretins și repararea pagubei. Totodată, petentul susține presupusa încălcare a dreptului la transport gratuit cu mijloace de transport comun aparținând unităților cu capital de stat (autobuz, troleibuz, tramvai, metrou), prevăzut de art. 5 din Legea nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990.

Astfel, petentul susține că, deși prin Hotărârea Casei județene de pensii Constanța i s-a stabilit dreptul de transport urban gratuit, nu beneficiază în fapt, de facilitatea ce i-a fost acordată.

Aspectele sesizate de petent au fost aduse la cunoștința Casei județene de pensii Constanța, Consiliului local Constanța, Regiei autonome de transport în comun Constanța.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, prin adresa Regiei autonome de transport în comun Constanța am fost informați, că între Regia autonomă de transport în comun Constanța și Casa județeană de pensii Constanța a fost încheiată convenția, prin care Casa județeană de pensii plătește contravaloarea gratuităților la transportul urban tuturor beneficiarilor Legii nr. 189/2000, cu domiciliul stabil în municipiul Constanța. Astfel, în baza convenției încheiate, Regia autonomă de transport în comun Constanța va începe din 18 august 2003, eliberarea abonamentelor de călătorie, la sediul regiei, din strada Chilei nr. 103, municipiul Constanța.